पृथुर्वैन्यः। इन्द्रः। त्रिष्टुप्।

सुष्वाणासं इन्द्र स्तुमिसं त्वा सस्वांसंश्च तुविनृम्णु वाजीम्।

आ नौ भर सुवितं यस्यं चाकन्त्मना तनां सनुयाम त्वोताः॥ १०.१४८.०१

इन्द्र- परमेश्वर । सुष्वाणासः- रसिनष्पादकाः । ससवांसः- सम्भक्तवन्तः । च । तुविनृम्ण- प्रभूतपौरुष । वाजम्- गतिमन्तम् । त्वा- भवन्तम् । स्तुमिस- स्तुमः । यस्य- यत् । चाकन्- कान्तम् । तत् । सुवितम्- सुष्ठु प्राप्तव्यं धनम् । नः- अस्मदर्थम् । आ भर- आहर । त्वोताः- भवद्रिक्षताः । त्मना तना- स्वरूपेण । सनुयाम- सम्भजेम ॥१॥

ऋष्वस्त्वमिन्द्र शूर जातो दासीविशः सूर्येण सह्याः।

गुह्रं हितं गुह्यं गूळ्हमुप्सु बिभृमसि प्रस्नवेणे न सोमम्॥ १०.१४८.०२

शूर- समर्थ। इन्द्र- परमेश्वर। त्वम्। ऋष्वः- दर्शनीयो महान्। जातः- जातमात्र एव। दासीर्विशः- विषयवासनादास्यभावनानि। सूर्येण- आत्मसूर्येण। सह्याः- अभ्यभवः। गुहा हितम्- हृदयगुहायां निहितम्। अप्सु- मूलशक्तिधारासु। गूळ्हम्- गूढम्। गुह्यम्- रहस्यं चिद्रश्मिमविन्दः। प्रस्रवणे- अपां मूलशक्तिधाराणां विमोचने सित। सोमम्- रसम्। न- सम्प्रति। बिभृमसि- त्वदर्थं धारयामः॥२॥

अर्यो वा गिरौ अभ्येर्च विद्वानृषीणां विप्रः सुमृतिं चकानः।

ते स्याम ये रुणयन्त सोमैर्नेनोत तुभ्यं रथोळ्ह भुक्षैः॥ १०.१४८.०३

अर्यः- आर्यशीलः । विद्वान्- ज्ञानी । विप्रः- मेधावी । सुमितम्- उपासकस्य सुचित्तम् । चकानः-कामयमानः । ऋषीणाम्- सूक्ष्मदिर्शनाम् । गिरः- मन्त्रान् । अभ्यर्च- अभिपूजय । स्वीकुर्विति भावः । उत- अपि च । रथोळ्ह- रथवाह्य । सोमैर्भक्षैः- रसैः । ये । तुभ्यम्- त्वाम् । रणयन्तः-रमयन्ति । ते । स्याम- वयं भवेम ॥३॥

इमा ब्रह्मेन्द्र तुभ्यं शंसि दा नृभ्यो नृणां शूर् शर्वः।

तेभिर्भव सर्कतुर्येषुं चाकन्नुत त्रायस्व गृणत उत स्तीन्॥ १०.१४८.०४

इन्द्र- परमेश्वर । इमा- एते । ब्रह्म- मन्त्राः । शंसि- शस्यन्ते । शूर- समर्थ । नृणाम्- नेतॄणाम् । शवः- बलम् । नृभ्यः- यजमानेभ्यः । दाः- प्रयच्छ । येषु- यान् । चाकन्- कामयसे । तेभिः- तैः । सुक्रतुः- शोभनसङ्कल्पः । भव । उत- अपि च । गृणतः- स्तोतॄन् । उत- अपि च । स्तीन्- उपस्थितान् । त्रायस्व- रक्ष ॥४ ॥

श्रुधी हर्वमिन्द्र शूर् पृथ्यां उत स्तवसे वेन्यस्याकैः।

आ यस्ते योनिं घृतवेन्तमस्वारूमिंने निम्नेद्रीवयन्त वक्ताः॥ १०.१४८.०५

शूर- समर्थ। इन्द्र- परमेश्वर। हवम्- आह्वानम्। श्रुधि- श्रुणु। यः। ते- तव। घृतवन्तम्- ज्योतिष्मत्। योनिम्- सदनम्। आ- आभिमुख्येन। अस्वाः- स्तौति। स्वॄ शब्दोपतायोः। उत- अपि च। तस्य। वेन्यस्य- कमनीयस्य। पृथ्याः- महत उपासकस्य। अर्कैः- मन्त्रैः। स्तवसे- स्तूयसे। वक्वाः- स्तोतार इति सायणः। ऊर्मिः- उदक्धारा। न- यथा। निम्नैः- प्रवणदेशे गच्छिति तथा। द्रवयन्त- त्वामभिद्रवन्ति॥५॥

